

Prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ
ul. Zaskale 1
30-250 Kraków
tel. 12 428 78 83
zmarek@ignatianum.edu.pl

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY
UNIwersytetu MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO W POSTĘPOWANIU
O NADANIE TYTUŁU PROFESORA NAUK TEOLOGICZNYCH
KS. DR. HAB. ZBIGNIEWA WANATA, PROF. UMK

Podstawą napisania recenzji jest pismo Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów skierowane do Dziekana Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu nr BCK-1-K-11413/19 oraz pismo dziekana Wydziału Teologicznego nr WT/XI/2019/2020

1. Sylwetka naukowa ks. dr. hab. Zbigniewa Wanata, prof. UMK

Ks. dr hab. Zbigniew Wanat urodził się 24.01. 1961 roku w Gdyni. Egzamin dojrzałości złożył w Technikum Łączności w Gdańsku w roku 1981. Następnie podjął studia wyższe w Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej. Kolejny etap jego rozwoju intelektualnego przypada na lata 1984-1990 i związany jest ze studiami filozoficzno-teologicznymi w Wyższym Seminarium Duchownym diecezji chełmińskiej w Pelplinie. Studia te zostały zwieńczone w roku 1990 uzyskaniem tytułu zawodowego magistra w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na podstawie pracy dyplomowej napisanej pod kierunkiem bpa prof. dra hab. Jana Szłagi na temat „Uzasadnienie nakazu przebaczenia chrześcijańskiego w Ef 4, 32”. W tymże roku otrzymał święcenia kapłańskie i rozpoczął pracę duszpasterską w jednej z parafii w Toruniu. W latach szkolnych 1990/1992 był katechetą (nauczycielem religii) w Zespole Szkół Elektrycznych w Toruniu. Przez kolejne lata (1992-1997) odbywał studia specjalistyczne w zakresie teologii moralnej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, które ukończył (1997 r.) obroną rozprawy napisanej pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Janusza Nagórnego na temat „Prawda jako korelat sumienia w świetle nauczania Jana Pawła II. Aspekt teologiczny”.

Pracę nauczyciela akademickiego rozpoczął na stanowisku asystenta już w trakcie studiów specjalistycznych (w roku akademickim 1995/1996) w Wydziale Teologii KUL. W roku 1997 został skierowany do pracy w Wyższym Seminarium Duchownym w Toruniu jako wykładowca teologii moralnej. W tym czasie prowadził też zajęcia dydaktyczne w Toruńskim Instytucie Teologicznym (dawniej Kolegium Teologiczne Diecezji Toruńskiej) (lata 1997-2002) oraz w Wyższym Seminarium Duchownym Zgromadzenia Ducha Świętego w Bydgoszczy (1999-2003). Z początkiem roku akademickiego 2001/2002 rozpoczął pracę w Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie w listopadzie 2002 został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Teologii Moralnej i Katolickiej Nauki Społecznej, a po jego reorganizacji w Katedrze Teologii Moralnej i Duchowości.

Związanie się z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika zaowocowało między innymi publikacją rozprawy „Sumienie w blasku Prawdy. Polska teologia sumienia XX wieku”, którą przedstawił w przewodzie habilitacyjnym. Kolokwium habilita-

cyjne miało miejsce w dniu 21 czerwca 2012 roku. W jego następstwie Rada Wydziału Teologicznego UMK podjęła decyzję nadania mu stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych. Od roku 2017 jest w tymże Wydziale kierownikiem Katedry Teologii Moralnej i Duchowości.

2. Dorobek naukowy ks. dra hab. Zbigniewa Wanata

Z satysfakcją należy zauważyć troskę Kandydata do tytułu naukowego profesora o publikowanie własnych osiągnięć badawczych, które zawiera lista publikacji naukowych zarówno przed jak też po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego. Pierwszy wykaz (sprzed habilitacji) został opisany przy prezentacji dorobku naukowego w przewodzie habilitacyjnym. Stąd na tym miejscu chcę jedynie zauważyć jego istnienie. Kandydat swój dorobek naukowy znacznie poszerzył po przeprowadzonym przewodzie habilitacyjnym. Z załączonego wykazu publikacji dowiadujemy się, że składa się on z monografii (tzw. książki profesorskiej), czterech monografii wieloautorskich (redakcja lub współredakcja), kilkunastu artykułów naukowych, a także kilkudziesięciu recenzji wydawniczych monografii, prac zbiorowych oraz artykułów.

Zainteresowania naukowe ks. dra hab. Zbigniewa Wanata koncentrują się wokół problematyki moralnego funkcjonowania osoby. Jednym z ważniejszych jego osiągnięć badawczych jest przedstawienie stanu badań nad polską teologią sumienia XX wieku. Na podstawie przeprowadzonych badań doszedł do wniosku, że dorobek ten nie jest szczególnie bogaty. Uważa, że refleksją badawczą objęto zasadniczo tylko dwa zagadnienia: istotę i autonomię sumienia. Pełny obraz tego dorobku przedstawił w rozprawie „Sumienie w blasku Prawdy. Polska teologia sumienia XX wieku”, Toruń 2012. Świadom tego niedoboru podjął badania nad sumieniem, które zdefiniował jako osąd rozumu, przez który osoba rozpoznaje moralną jakość konkretnego czynu, który zamierza wykonać, którego właśnie dokonuje lub którego dokonała. Przy prezentacji wyników swych badań zwraca uwagę na to, że sumienie ma nie tylko charakter powszechny, ale też odsłania związku człowieka z Panem Bogiem. Świadomość zawiązywanych relacji, podkreśla, ma szczególne znaczenie dla teologicznej interpretacji ludzkiego sumienia, którego istotę upatruje w wewnętrznym dialogu kształtującym ludzkie postępowanie. Podkreśla przy tym, że świadomość pełnionej przez sumienie roli domaga się refleksji teologicznej, odwołującej się do Bożego objawienia. Według niego takie odniesienia nadają moralności nową jakość. Wykazuje też, że dzięki niej człowiek jest w stanie odkrywać głębszy sens stawianych przez siebie pytań o dobro i o zło, a więc o to, co należy czynić, aby osiągnąć doskonałość, identyfikowaną przez chrześcijan z życiem wiecznym.

W kontekstach prowadzonych analiz nad moralnością człowieka ks. dr hab. Zbigniew Wanat podkreśla również i to, że moralność jest identyfikowana z racjonalnym skierowaniem ludzkiego czynu ku dobru w jego prawdzie oraz z dobrowolnym dążeniem do poznanego rozumem samego dobra. Uważa, że z takiego rozumowania wyrasta potrzeba odwoływania się do podstawowych kategorii moralności, jakimi są dobro i wolność oraz prawda. W swych badaniach najwięcej uwagi poświęca prawdzie. Zauważa, że człowiek chce ją odkrywać przy pomocy swego rozumu. To z kolei pokazuje, że nie rozum tworzy prawdę o tym, co dobre, a co złe, bo gdyby tak było, to nie musiałby jej szukać. Opierając się na tych przesłankach twierdzi, że bez podmiotowego poszukiwania prawdy trudno mówić o obiektywnej ocenie moralności ludzkich czynów. Wynika to przede wszystkim ze świadomych i wolnych działań człowieka. Zwraca uwagę też i na to, są one zależne od wybranego przedmiotu – materii czynu ludzkiego, a także od zamierzonego celu, intencji określonego działania, a w końcu od okoliczności, w jakich ma ono miejsce.

Ks. dr hab. Zbigniew Wanat wykazuje, że źródłem nowej jakości nadawanej moralności człowieka, która odwołuje się do Bożego objawienia, są sakramenty Kościoła. Wyjaśnia, że

pierwszym z nich i tym samym najważniejszym jest sakrament chrztu. Podkreśla, że umożliwia on odkrycie własnej egzystencji w kontekście Bożego widzenia człowieka. Z odkryciem tym wiąże zaproszenie osoby do udziału w czymś radykalnie nowym, czego następstwem winny być określone postawy moralne. Z kolei przywołując sakrament małżeństwa zwraca uwagę, że tworzy on podwaliny życia małżeńskiego, którymi są wolność i prawda. Wyjaśnia, że wartości te umożliwiają odkrycie pełnej prawdy o człowieku zdolnym do bezinteresownego daru z siebie i do budowania cywilizacji miłości. Swą uwagę skupia również na znaczeniu dla ludzkiej moralności sakramentów małżeństwa oraz pojednania i pokuty. W kontekście teologicznej refleksji nad ich znaczeniem dla rozwoju życia moralnego wiele uwagi poświęca również sakramentowi pokuty i pojednania. Ekspozuje zadania oraz funkcje pełnione przy jego udzielaniu przez spowiednika. Nie wyklucza przy tym znaczenia pozostałych sakramentów dla rozwoju ludzkiej moralności. Przywołuje też ważną z chrześcijańskiego punktu widzenia prawdę, że przy udzielaniu każdego z sakramentów Kościoła z pomocą słabemu człowiekowi przychodzi Bóg. Podkreśla również, że ich przyjęcie stawia przed osobą wymóg przyporządkowania własnego postępowaniu, własnych czynów Bogu, dlatego że to On jest najwyższym dobrem i ostatecznym celem ludzkiego życia.

Tak ukierunkowaną problematykę badań nad moralnością ks. dr hab. Zbigniew Wanat przenosi do praktycznego życia człowieka, który biernie bądź czynnie uczestniczy w debacie dotyczącej kwestii bioetycznych i badań nad tak zwaną klauzulą sumienia. Uważa, że osobie kierującej się zarówno rozumem jak i wiarą łatwiej przychodzi podjęcie właściwego osądu moralnego nad prowadzonymi przez przedstawicieli zawodów medycznych badaniami nad ludzkim życiem. Uważa też, że to od stanu sumienia w znacznej mierze zależy sposób obchodzenia się z ludzkim życiem niezależnie od etapu jego rozwoju. Poczynione w toku badań obserwacje zainspirowały go do poszukiwań możliwości podjęcia procesów formacji sumienia pracowników służby zdrowia. Za istotny warunek powodzenia tego przedsięwzięcia uważa działania wyrastające z doświadczeń wolności, szczęścia i miłości.

3. Książka profesorska ks. dra hab. Zbigniew Wanata

W autoreferacie załączonym do dokumentacji dotyczącej postępowania w sprawie nadania tytułu naukowego profesora ks. dr hab. Zbigniew Wanat przedstawił inspiracje, które skłoniły go do podjęcia badań nad potrzebą i przebiegiem formacji moralnej pracowników służby zdrowia. W książce profesorskiej „Hipokrates i sumienie. Teologiczny aspekt formacji moralnej pracowników służby zdrowia” omówił też założenia merytoryczne i metodologiczne, jakie przyjął w prowadzonych badaniach.

Ks. dr hab. Zbigniew Wanat w badaniach nad moralnością człowieka i jej znaczeniem skupił swą uwagę na moralności badań bioetycznych. W ich interpretacji i etycznej ocenie odwołuje się do nauczania Kościoła katolickiego oraz założeń personalizmu chrześcijańskiego. Zauważa, że w teologicznej interpretacji moralności szczególne znaczenie należy przypisywać sumieniu człowieka, ponieważ ono umożliwia wgląd we własne życie oraz etyczną ocenę zaistniałej sytuacji. Tłumaczy, że aby mogło do tego dojść, konieczne jest stawianie pytań o to, czemu prowadzone badania służą czy też, jakie są ich cele. Stoi też na stanowisku, że jeśli służą one szukaniu metod i środków chroniących ludzkie życie i umożliwiających leczenie człowieka, czy też pomagają w rozwiązywaniu pojawiających się nowych problemów w obszarze biomedycznym, to należy im przyklasnąć. Jeśli jednak realizują inne cele, to trzeba pytać o ich wartość moralną. Swe stanowisko uzasadnia też i tym, że badań z zakresu biomedycyny nie można prowadzić bez przekonania, że ich źródłem i celem jest człowiek.

W książce profesorskiej zwrócił uwagę na potrzebę teologicznego spojrzenia na kwestie moralności człowieka. Wyraża przy tym przekonanie, że człowiekowi do życia moralnego może nie wystarczyć sama znajomość zasad moralnych. Uważa, że nadto potrzebuje on mo-

tywów natury transcendentnej, gdyż tylko na tej drodze może odkryć absolutną wartość norm moralnych. Za ilustrację swych przekonań posłużyła mu obserwacja, z której wynika, że chociaż pracownicy służby zdrowia uroczyście składają różne przyrzeczenia, to jednak fakt ten nie gwarantuje, że są one przestrzegane. Przekonanie to zadecydowało o doborze głównych adresatów swych osiągnięć badawczych. Są nimi pracownicy służby zdrowia i zawodów spokrewnionych. Za takim ich doбором przemawiało przede wszystkim to, że właśnie ta grupa cieszy dużym społecznym zaufaniem wynikającym z posiadanej wiedzy i profesjonalizmu. Zauważył również, że ta grupa społeczna najczęściej staje przed istotnymi dylematami moralnymi związanymi z ludzkim życiem. Znajomość tych uwarunkowań uświadomiła mu, że społeczność ta najbardziej potrzebuje pomocy umożliwiającej właściwą ocenę moralną spraw dotyczących ludzkiego życia i związanych z nią zajmowanych postaw moralnych. Kolejnym argumentem za formacją środowisk służby zdrowia są występujące ciągle nowe wyzwania etyczne, które doraźnie muszą zostać rozwiązywane.

Dla ks. dra hab. Zbigniewa Wanata ważnym krokiem w określaniu istoty formacji moralnej pracowników służby zdrowia jest określenie jej przedmiotu. Tłumaczy, że jest nim ludzkie życie, które nie tylko trzeba pielęgnować, ale też uważać za absolutną i nienaruszoną wartość. Uważa, że wartości tej cenę należy za wszelką cenę bronić na każdym etapie życia człowieka poczynając od jego poczęcia aż po naturalną śmierć. Podkreśla, że takiego podejścia do ludzkiego życia domaga się sam Jezus chociażby przez to, że swoimi słowami i czynami wskazywał na konieczność całościowego – w wymiarze naturalnym i religijnym – obchodzenia się z nimi. To ostatnie spostrzeżenie uznaje za ważne dla formacji moralnej przede wszystkim dlatego, że dostrzega w nim możliwość nadania życiu nowej jakości, którą chrześcijanie nazywają życiem wiecznym (zmartwychwstaniem).

Ks. dr hab. Zbigniew Wanat wykazuje też, że przywoływanie wiary w zmartwychwstanie może stać się kolejnym elementem formacji moralnej pracowników służby zdrowia. W tym namyśle, według niego, ważną funkcję pełni świadomość o nawiązywanych relacji z Bogiem oraz o ich znaczeniu dla podejmowanych w codziennym życiu decyzji i wyborów. Twierdzi, że treścią takiej formacji winny być etyczne oceny ludzkiego działania i egzystencji odkrywanej w kontekście przemian zachodzących w postrzeganiu fundamentów życia moralnego, jak również Bożego prawa.

Dla zaproponowanego modelu formacji moralnej charakterystyczna jest dominacja znaczenia umiejętności odróżniania dobra od zła oraz poprawnego formułowania odnoszonych do wartości ludzkiego życia osądów sumienia. Proces jego formacji winien mieć odniesienia do Bożego objawienia choćby dlatego, że jest ono darem Boga. Z tym przekonaniem wskazuje na osobę Jezusa Chrystusa, który zarówno swymi słowami, jak też czynami ukazał istotę i zasady jego funkcjonowania. Ponadto wyraźnie zaakcentował znaczenie potencjału i aktywności samego środowiska medycznego, które samo może podejmować znaczące działania na rzecz formacji etycznej. Procesy te połączył z możliwościami korzystania z osiągnięć współczesnych środków przekazu. To wieloaspektowe spojrzenie na formację etyczną pracowników służby zdrowia pozwala uznać, że w omawianej publikacji mamy do czynienia z szerszym opracowaniem zagadnienia.

Propozycję formacji moralnej pracowników służby zdrowia ks. dr hab. Zbigniew Wanat opiera na chrześcijańskiej antropologii. Tłumaczy, że ona umożliwia człowiekowi najpełniejsze poznanie sensu życia, a także daje mu pewność, że przy rozwiązywaniu trudnych spraw z pomocą przychodzi Bóg za pośrednictwem swego objawienia i objaśniającego je nauczania Kościoła katolickiego. W tym kontekście nie dziwi, że ważnym ogniwem formacji moralnej są sakramenty, w szczególności pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Natomiast skuteczność takiej formacji warunkuje wiarą w sakramentalną obecność Chrystusa, który udziela mocy do podejmowania moralnych decyzji dotyczących życia osobistego i zawodowego.

W podsumowaniu powyższych spostrzeżeń za istotne osiągnięcie naukowe omawianej rozprawy „profesorskiej” ks. dra hab. Zbigniewa Wanata uważam włączenie moralności człowieka do procesów jego integralnego rozwoju. Inne z osiągnięć łączę ze wskazaniem potrzeby przyjęcia określonej antropologii warunkującej rozwój moralności oraz roli pełnionej w tych procesach przez sumienie. Za osiągnięcie badawcze uważam też i to, że kierując swe badania do określonego środowiska wypracował model formacji moralnej pracowników służby zdrowia, który przy wprowadzeniu drobnych korekt formalnych może dostarczać inspiracji do jej podejmowania także w innych kręgach społecznych. Obserwacje te pozwalają stwierdzić, że oceniana publikacja w sposób znaczący poszerza dotychczasowe teoretyczne refleksje nad formacją moralną. O ile dotąd zazwyczaj łączono ją przede wszystkim z wiedzą teologiczną bądź pastoralną, to ks. dr hab. Zbigniew Wanat wypracował model oraz wskazał formy jej prowadzenia.

4. Praca dydaktyczno-organizacyjna ks. dra hab. Zbigniew Wanata

Ks. dr hab. Zbigniew Wanat nie tylko prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami i kieruje pisanem prac dyplomowych, ale też aktywnie uczestniczy w procesach kształcenia nowych kadr naukowych. Wypromował jednego doktora, a aktualnie sprawuje opiekę naukową nad dwoma otwartymi przewodami doktorskimi. Ponadto recenzował trzynaście rozpraw doktorskich oraz uczestniczył w trzech przewodach habilitacyjnych (napisał dwie recenzje oraz jedną opinię). Jest też organizatorem krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Aktywnie uczestniczy również w wydarzeniach popularyzujących naukę (Toruński Festiwal Nauki i Sztuki), czy też głosi okolicznościowe wykłady (Dni Papieskie w Toruniu). Jest członkiem Stowarzyszenia Teologów Moralistów, w którym uczestniczy w pracach Komisji Rewizyjnej. Należy też do Polskiego Towarzystwa Teologicznego - Oddział Toruński oraz stowarzyszenia naukowego Bioethicists in Central Europe z siedzibą w Wiedniu (od 2010 roku). Poza dorocznymi konferencjami organizowanymi przez to stowarzyszenie realizował przy jego wsparciu projekt badawczy „Hipokrates i sumienie”. Współpracuje również z Uniwersytetem św. Damazego w Madrycie, gdzie w roku 2018 korzystając z Programu Erasmus poprowadził serię wykładów. Owocem tego pobytu było nawiązanie kontaktów naukowych pomiędzy katedrą Teologii Moralnej Wydziału Teologicznego tegoż Uniwersytetu i kierowaną przez siebie w Wydziale Teologicznym UMK katedrą Teologii Moralnej i Duchowości. Efektem tej współpracy jest powołany na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu zespół badawczy „Bible, Hermeneutics and Morality” (2019). Jeszcze innym jego osiągnięciem jest udział w pracach Rady Naukowej rocznika „Perspectiva” (od roku 2013).

Ks. dr Zbigniew Wanat od dwóch kadencji (od roku 2012 –) jest członkiem Komisji Oceniającej UMK. W roku 2012 został powoływany do Wydziałowej Rady ds. Dydaktyki i Efektów Kształcenia oraz do Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia w Wydziale Teologicznym. W roku akademickim 2016/2017 był kierownikiem podyplomowego studium w zakresie bioetyki na Wydziale Teologicznym UMK, a od roku 2017 jest kierownikiem katedry Teologii Moralnej i Duchowości.

Tę wielowymiarową działalność naukowo-dydaktyczno-organizacyjną ks. dra hab. Zbigniewa Wanata doceniły władze Uniwersytetu. Za działalność na rzecz Uczelni otrzymał nagrody Rektora UMK: III stopnia, dwa wyróżnienia za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej (rok 2012 i 2014) oraz wyróżnienie za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowo-badawczej i organizacyjnej w roku 2017.

5. Wkład w rozwój badań naukowych ks. dra hab. Zbigniew Wanata

Przedmiotem badań ks. dr. hab. Zbigniewa Wanata jest moralne funkcjonowanie człowieka w codzienności. W swej refleksji naukowej nad moralnością wykazał się dużą umiejętno-

ścią rozgraniczenia właściwych kompetencji. Wiąże je z poznaniem czerpanym z poszukiwań prawdy przez ludzki rozum oraz jej poznanie czerpane z wiary. Biorąc pod uwagę uwarunkowania społeczno-kulturowe ludzkich zachowań podejmuje próby teologicznego opisu ich ważności. W swym opisie skupia się na formacji człowieka, to znaczy na działaniach umożliwiających nabycie zdolności do stałego podejmowania wysiłku zmieniania siebie na lepsze (chodzi o wewnętrzne jego funkcjonowanie) oraz o funkcjonowanie w życiu społecznym (chodzi o zewnętrzne funkcjonowanie) na każdym etapie życia. Wskazał też podstawy tak rozumianej formacji. Widzi je w przyjętych: antropologii oraz świecie wartości. Oba te filary uważa za fundament procesów formacji moralnej. Zwraca również uwagę na to, że jej widocznym wyrazem jest kierowanie się sumieniem w codziennym postępowaniu człowieka. Wobec takiego rozumienia formacji nie dziwi, że tak wiele uwagi poświęca objaśnianiu istoty sumienia oraz jego funkcjonowaniu w ludzkim życiu.

Kolejnym osiągnięciem badawczym ks. dra hab. Zbigniewa Wanata jest wypracowanie w miarę całościowej koncepcji formacji moralnej ze szczególnym uwzględnieniem pracowników szeroko rozumianej służby zdrowia. Rzeczywistość tę stara się poznać i opisać z perspektywy zarówno myślenia racjonalnego jak też teologicznego. Wyprowadzane przez niego wnioski wybiegają daleko poza teologiczne objaśnianie rzeczywistości życia społecznego. Takie łączenie obu kategorii poznania nadaje nową jakość prowadzonym badaniom. Wychodząc z założenia, że każdy człowiek – na swój sposób – kieruje się sumieniem, podkreśla, że zmieniające się warunki życia. Uszczegóławiając wskazuje na pojawiające się przed pracownikami służby zdrowia nowe wyzwania, a w konsekwencji wystawiają ich sumienia na szczególną próbę. Te sytuacje domagają się wsparcia dla tej grupy zawodowej.

Analiza przedłożonego do oceny dorobku naukowego ukazuje wrażliwość ks. dra Zbigniewa Wanata na aktualne problemy związane z rozumieniem moralności i odnoszeniem jej do zagadnień bioetycznych. Zagadnienia te bada w kontekście szeroko rozumianej problematyki wartości ludzkiego życia poczynając od poczęcia aż do jego naturalnej śmierci. W swych publikacjach podkreśla, że zarówno etyka jak też bioetyka kryją w sobie wiele różnorodnych nurtów myślowych, które są warunkowane koncepcjami antropologicznymi, różnymi zasadami i sposobami argumentowania. W jego rozumieniu takiej argumentacji dostarcza również teologia. Jej właściwością jest wskazywanie na jedność osoby, dzięki której możliwe jest postrzeganie jej jako całości. To z kolei sprawia, i że ludzki rozum i jego wola łączą się z wszystkimi władzami – cielesnymi i zmysłowymi. Na tych założeniach podejmuje również refleksję nad współczesnymi zagadnieniami bioetycznymi. Pełny wykaz publikacji, w których podejmuje te zagadnienia znajdziemy w autoreferacie Kandydata.

Rozumiejąc potrzebę wspomagania tych, którzy borykają się z dylematami moralnymi, ks. dr hab. Zbigniew Wanat proponuje podjęcie formacji moralnej. Wprawdzie odnosi ją do pracowników służby zdrowia, ale przy wprowadzeniu drobnych korekt w przedłożonym modelu może on również służyć pomocą szerszym kręgom społecznym. Szacunek budzi też sposób dzielenia się swymi osiągnięciami badawczymi, a także respekt wobec osiągnięć innych badaczy. Ks. dr hab. Zbigniew Wanat ma też świadomość tego, że prowadzone przez siebie badania naukowe nie są wyłączną i jedyną receptą rozwiązującą moralne problemy ludzi.

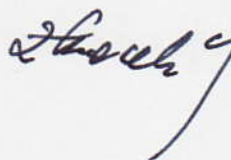
6. Wnioski

Osiągnięcia naukowe ks. dra hab. Zbigniewa Wanata uważam za poważny wkład w dorobek polskiej myśli teologicznej i społecznej. W moim odczuciu wykazał się dużymi kompetencjami warsztatowymi, pasją badawczą oraz merytorycznym rozwiązywaniem stawianych problemów. Jestem przekonany, że wyniki prowadzonych przez niego badań otwierają nowe perspektywy oglądu życia społecznego, w którym szczególnego wsparcia oczekują środowiska nazwane „pracownikami służby zdrowia”. Uważam również, że oceniany dorobek

naukowy posiada znamiona interdyscyplinarności. Może on służyć nie tylko środowiskom wierzących pracowników służby zdrowia, ale też i tym, którzy nie identyfikują się z chrześcijaństwem.

Biorąc pod uwagę całokształt osiągnięć badawczych oraz dydaktyczno-organizacyjnych ks. dra hab. Zbigniew Wanata stwierdzam, że po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego wniósł znaczny wkład w rozwój polskiej myśli teologiczno-społecznej. Uważam, że oceniany dorobek naukowy spełnia wszystkie wymagania, jakie stawia się kandydatom ubiegającym się o uzyskanie tytułu naukowego profesora, o których mowa w Ustawie o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki wraz z uzupełnieniami zawartymi w Ustawie z dnia 27 lipca 2005 r., Prawo o szkolnictwie wyższym oraz jej nowelizacją z dnia 18 marca 2011 r.

Wobec powyższego składam wniosek do Rady Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu o podjęcie kolejnych kroków umożliwiających nadanie ks. dr. hab. Zbigniewowi Wanatowi tytułu naukowego profesora.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Zbigniew Wanata', written in a cursive style.

Kraków, 08.12. 2019 r.